

A L M I N D E L I G E
BESTEMMELSER

VERSION 1.3

Indhold

Almindelige bestemmelser for el-branchens akkordsystem EBA

Generelt	4
§ 1 Formålet med akkordsystemet	4
§ 2 Akkordsystemets opbygning	5
§ 3 Forudsætninger.	6
§ 4 Beregning af samlet tid og betaling.....	7
§ 5 Opstart af akkordforhold	8
§ 6 Gennemførelse af akkorden.	9
§ 7 Afslutning af akkord.	10
§ 8 Definition af tider ved beregning og lokalt aftalte tider.	10
§ 9 Betalingsfaktor	11
§ 10 Tidsstudieaftale	11
§ 11 Arbejdsstudieudvalg	11
Bilag 1: Indirekte arbejdsoperationer	12
Definition:	12
Bilag 2: Arbejdspladsbestemt tillægstid.....	12
Definition:	12
Yderligere eksempler på arbejdspladsbestemt tillægstid:	12
Bilag 3: Montagekodeoversigt.....	13
Koder	13
Ydelser:.....	14
Nedtagning:	15
Afisolering af kabler:	15
Fastgørelse:	15
BEFÆSTIGELSESAFSTANDE FOR KABLER OG RØR	15
Bilag 4: EBA genetillæg	16
Højde over gulv	16
Ved arbejde udført fra stige eller rullestillads:	16
Ved arbejde udført fra lifte:	16
Faste arbejdsplatforme	16
Transportable arbejdsplatforme ekskl. lifte.	16
Stiger og transportable arbejdsplatforme	17
Lavhøjdetillæg	17
Begrænset arbejdshøjde	17
Beton med isolationslag	17
Bilag 5: Fravigelse af opmålingsprincip	18
Definition:	18
Situationer hvor en fravigelse af opmålingsprincip kan finde sted:	18
Bilag 6: Særlige typer af installationer og anlæg	18
Definition:	18
Følgende er omhandlet heraf:	18

Bilag 7: Yderligere generelle forudsætninger og opmålingsprincipper:	19
Oversigt	19
Bilag 8: Forudsætninger for arbejdsmiljø og sikkerhedsarbejde	20
Arbejdsmiljø og sikkerhedsarbejde.....	20
Bilag 9: Oversigt over organisationsaftalte satser til EBA	22
Oversigt over tillæg for indirekte tid til byggerityper:	22
Oversigt over tillæg for arbejdspladsbestemt tillægstid til byggerityper:	22
Oversigt over tillæg for personlig tid:	22
Pengefaktor:	22

Almindelige bestemmelser for el-branchens akkordsystem EBA

Generelt

El Branchens Akkordsystem (EBA) er gældende for håndværksmæssigt veludført installationsarbejde.

El Branchens Akkordsystem (EBA) består grundlæggende af følgende:

1. Nogle grundlæggende regler, principper og krav for akkordsystemets virkemåde. Disse er beskrevet i Elektrikeroverenskomsten, Almindelige bestemmelser for EBA, Organisationernes aftale om tidsstudier samt tilhørende bilag og vejledninger til foranstående.
2. Et opmålingsprogram udviklet til organisationernes medlemmer der kaldes EBA.

EBA er beregnet for almindeligt installationsarbejde udført af et medlem af Dansk El-Forbund for regning af en elinstallatør, der er medlem af TEKNIQ.

Alle arbejder, hvis varighed andrager 7 timer eller derover, skal udføres i akkord, hvis en af parterne kræver det. Som udgangspunkt anvendes akkordform a i Elektrikeroverenskomstens §12.1, alternativt akkordform b i Elektrikeroverenskomstens § 12.1 hvis en virksomhedsopmåling efter EBA ikke foreligger eller ikke er egnet hertil.

Parterne kan ved enighed anvende anden form for akkordaftale i henhold til Elektrikeroverenskomstens § 12.2.

§ 1 Formålet med akkordsystemet

1. At virke som et produktivitetsfremmende lønsystem der principielt bygger på objektive fastsatte tider, der kan benyttes ved tilbudsgivning og akkordafregning ved udførelse af installationsarbejder.
2. At understøtte og fremme samarbejdet mellem virksomhed og akkordindehaver/akkorddeltagere til fælles gavn ved gennemførelse af installationsarbejder.
3. At skabe mulighed for fælles fokus, mål og overblik på arbejdet.
4. At være et gensidigt forpligtende akkordsystem, hvor uoverensstemmelser som følge af systemet undgås eller holdes på et absolut minimum.
5. At systemet helt eller delvis kan indgå i lokalt aftalte produktivitetsfremmende lønsystemer i henhold til Elektrikeroverenskomstens § 11 stk. 3.

6. At systemet er fremtidssikret, og kan anvendes i det digitale byggeri.

§ 2 Akkordsystemets opbygning

1. Akkordsystemet beregner den samlede tid der er til rådighed for udførelse et installationsarbejde, og indeholder alle arbejdsydelser der er nødvendige for udførelsen af installationsarbejdet, opgjort efter tidsmålinger og tillægstider i henhold til nedenstående punkter. Der vil på sigt skulle differentieres mellem forskellige byggerityper. I akkordsystemet er alle tider baseret på arbejdstakt 100, hvilket svarer til en normal arbejdspræstation, der udføres af en - ved det pågældende arbejde - øvet operatør, som er fortrolig med værktøj, hjælpemidler og metoder, og som arbejder i normal arbejdstakt.
2. Alle timer registreres som akkordtimer. Timeregnskab og rapporter over udført arbejde føres i henhold til de i pågældende virksomheder gældende regler. (Se i øvrigt § 5 stk. 13 og 14.)
3. Akkordsystemet bygger grundlæggende på direkte operationstider for de mest anvendte materialer. Den direkte operationstid er den direkte medgåede tid til udførelsen af en given arbejdsoperation. Endvidere oprettes direkte operationstider på relevante arbejdsoperationer hvor der ikke medgår materialer, f.eks. gennemføringer, rillefræsning og udsparinger. For ovenstående oprettes relevante montagekoder, så der kan differentieres mellem forskellige bygningsdele og metoder.
4. For materialer der ikke findes i akkordsystemet, aftales eller måles de direkte operationstider mellem virksomhed og akkordindehaver. Der henvises til organisationernes vejledning herom. Der kan - hvor der lokalt er enighed herom - træffes lokal aftale om anvendelse af disse tider ved efterfølgende arbejder.
5. Det kan mellem akkordindehaveren og virksomheden aftales, at der benyttes sammensatte tider som grundlag for akkordsystemet. Sammensatte tider er en kombination af enheder, der ud fra en konkret opmåling af indeholdte arbejdsoperationer, erfaringer, gennemsnit eller konkrete vurderinger, samles til en samlet tid for kombinationen. De sammensatte tider træder således i stedet for de tider de dækker i akkordsystemet.
6. Opmålingen skal opdeles i passende afsnit f.eks. efter tilbudsliste, afsnit, etager, installationsform, således at denne giver et fornuftigt arbejdsgrundlag for det videre arbejde. Hvis projektet ikke er kendt, skal det mellem parterne aftales, hvorledes denne opdeling skal finde sted.
7. Akkordsystemets genetillæg tillægges de enkelte operationstider, afsnit, eller punkter i opmålingen.
8. Summen af de direkte operationstider tillægges et procentuelt tillæg for indirekte arbejdsoperationer, der er målt for forskellige byggerityper. Tillæg for indirekte arbejdsoperationer, er den samlede tid, der ud over den direkte operationstid er nødvendig for udførelsen af arbejdsopgaven. Eksempler herpå er tegningslæsning, bestilling af materiale og materiel, transport af materialer, værktøj og materiel, planlægning, test af installationer, kvalitetssikring, samarbejde med øvrige fag og virksomheden m.v. (Se yderligere eksempler i bilag 1)
9. Summen af de direkte operationstider med tillæg for indirekte arbejdsoperationer, tillægges et mellem organisationerne aftalt procentuelt tillæg for personlig tid. Personlig tillægstid, er den samlede tid, som medarbejderen må have til rådighed til opfyldelse af rent personlige behov. Eksempler herpå er toiletbesøg og hviletid.
10. Summen af de direkte operationstider tillægges et procentuelt tillæg for arbejdspladsbestemt tillægstid, der er målt for forskellige byggerityper. Den arbejdspladsbetingede spildtid, er den tid, der spildes grundet arbejdspladsens forhold, som f.eks. mangelfulde tegninger, manglende information, forskydninger i tidsplan, flytninger til andet

- arbejde grundet andres bygningsarbejders fejl og mangler, mindre flytninger af andres materialer og materiel m.v. (Se yderligere eksempler i bilag 2)
11. Mellem virksomhed og akkordindehaver aftales de procentuelle tillæg for indirekte arbejdsoperationer og arbejdspladsbestemt tillægstid der skal gælde for akkorden. Systemet viser de procentsatser for nedre kvartil, median og øvre kvartil der er målt for udvalgte byggerityper omhandlende indirekte arbejdsoperationer, arbejdspladsbestemt tillægstid. Personlig tid er et fast tillæg der ikke skal forhandles.
  12. De procentuelle tillæg for indirekte arbejdsoperationer og arbejdspladsbestemt tillægstid, der er målt inden for forskellige byggerityper, kan fraviges ved aftale mellem virksomhed og akkordholder, hvis forholdene ud fra en konkret vurdering afviger fra det normale, eller der iværksættes særlige foranstaltninger for gennemførelse af installationsopgaven.
  13. Den samlede tid for gennemførelse af installationsarbejdet beregnes efter reglerne ovenfor, og danner det kalkulerede tidsmæssige udgangspunkt for akkordaftalen.
  14. Ændringer, tilføjelser eller afbestillinger til projektet aftales skriftligt, og indarbejdes som tillæg til akkordaftalen, hvorved den samlede tid ændres i op- eller nedadgående retning. Opgørelsen heraf godkendes af akkordindehaver og virksomhed. Det bør ske løbende under arbejdets udførelse af hensyn til parternes overblik. (Se i øvrigt § 5 stk. 13 og 14.)
  15. For mindre ekstraarbejder, der ikke er omfattet af akkordaftalen, og derfor kan faktureres til rekvirenten, f.eks. arbejde for anden entreprenør, mindre ændringer eller mindre udvidelser af installationer og lignende, afregnes efter aftalte satser for kundetimer, opmåling eller aftalt tid/pris. Sådanne timer/opmålinger/aftaler skal registreres uge for uge, med henblik på løbende godkendelse parterne imellem. Den pengemæssige værdi af disse vil, da alle timer registreres som akkordtimer, være at tillægge akkordsummen.
  16. Ved arbejdets afslutning opgøres det endelige resulterende tidsgrundlag for akkordafregningen, idet det kalkulerede tidsmæssige grundlag for akkorden tillægges/fradrages tid for ændringer, tilføjelser eller afbestillinger, hvorved det tidsmæssige afregningsgrundlag fremkommer.
  17. Det tidsmæssige afregningsgrundlag multipliceres med en mellem organisationerne fastsat betalingsfaktor, hvorved akkordsummen for det udførte akkordarbejde fremkommer. Akkordsummen reguleres med eventuelle betalinger for kundetimer, ekstraordinære firmatimer og evt. reguleringer i henhold til stk. 12, hvorved det samlede afregningsgrundlag for akkorden fremkommer. Efter fradrag af udbetalte forskud på akkorden og betaling for lærlingehjælp fremkommer akkordens overskud.
  18. Det er det færdige arbejde der opmåles. Opmåling kan ske efter parternes godkendte opdaterede tegninger. Evt. uenigheder afklares ved opmåling på arbejdspladsen.

§ 3 Forudsætninger.

1. Alle tider i akkordsystemet er fastsat ud fra studerede, målte og beregnede tider, baseret på objektive grundlæggende tidsstudier udført på installationsarbejder i forskellige byggerier som de udføres p.t.
Tiderne er således påvirket af den måde og metode som installationsarbejder udføres på, og den byggemetode som anvendes i dag. Eksempelvis vil kvaliteten af tegninger og beskrivelse, byggeledelse, samarbejde internt og eksternt, forskydning af tidsplaner, arbejdsmiljøregler, miljøregler, love og bestemmelser påvirke disse tider. Tiderne vil løbende blive tilpasset ændrede forhold.
De procentuelle tillæg for de indirekte arbejdsoperationer vil således indeholde tid og dermed betaling for de gener m.v. der forekommer under udførelse af installationsarbejde i byggerier som disse udføres og den byggemetode der anvendes p.t. Dog skal

- højdetillæg, lavhøjdetillæg, tillæg for begrænset arbejds højde og tillæg for beton med isolationslag betales efter bilag 4.
2. Der er oprettet en række forskellige montagekoder til EBA, og den relevante montagekode skal vælges. Montagekoderne anvendes til at differentiere mellem forskellige bygningsdele og metoder. Montagekodeoversigt, se bilag 3.
  3. Akkordsystemets genetillæg, se bilag 4.
  4. Det forudsættes at arbejdet er:
    - a. Udført i henhold til gældende love og bestemmelser.
    - b. Håndværksmæssig veludført.
    - c. Udført i henhold til tegninger og beskrivelser, samt øvrige instrukser, der så vidt muligt bør gives skriftligt.
    - d. Afleveret testet og afprøvet i henhold til gældende regler herfor.
    - e. Udført så de normale krav til kvalitetssikring - herunder at Stærkstrømsbekendtgørelsens afsnit 6, kapitel 61 om "Eftersyn og afprøvning før idriftsætning" - er opfyldt.
  5. Operationstiden omfatter den komplette arbejdsydelse med opsætning og tilslutning af det pågældende materiale, medmindre andet er beskrevet.
  6. Det er det færdige arbejde der opmåles.
(Hvor dette opmålingsprincip, i særlige tilfælde kan fraviges, er beskrevet i bilag 5.)
  7. Såfremt forudsætningerne for akkordaftalen væsentligt ændres eller brister, kan der mellem akkordindehaver og virksomhed optages forhandlinger om ændring af de grundlæggende forudsætninger for akkorden. Dette kan ske ved en midlertidig eller permanent ændring af ovenstående procentuelle tillæg, eller på en anden mellem parterne aftalt måde.
  8. Fabriksmæssig fremstilling eller serieproduktion under lignende forhold af elektriske anlæg eller dele heraf er ikke omfattet af akkordsystemet. Ved akkordarbejde under disse forhold skal der derfor træffes særlig akkordaftale, jf. Elektrikeroverenskomstens § 11 stk. 1 og 5.
  9. For særlige typer af installationer og anlæg, kan der aftales særlig tid/betaling for programmering, funktionsmæssig indregulering og igangsætning, som ellers normalt er indeholdt i EBA. Disse er beskrevet i bilag 6.
  10. Ombæring af materialer fra materialelager til arbejdssted på byggepladsen i en afstand på indtil 250 meter er indeholdt i EBA.
  11. Afstande fra materialelager/rum til opholdsrum i indtil 250 meter er indeholdt i EBA.
  12. Yderligere generelle forudsætninger og opmålingsprincipper for EBA, se bilag 7
  13. Arbejdsmiljømæssige forudsætninger, se bilag 8.
  14. Akkordopmåling af udført arbejde skal defineres således, at det tydeligt fremgår, hvilken ydelse den enkelte post indeholder. (Se i øvrigt Elektrikeroverenskomstens § 12.1)
  15. Betaling for opmåling er indeholdt i tidsgrundlaget for EBA.
  16. Til en opmåling hører udarbejdelse af et timeregnskab og en fordelingsliste.

§ 4 Beregning af samlet tid og betaling.

Systemet beregner den samlede tid der normalt vil være til gennemførelse af en given installationsopgave ud fra arbejdstakt 100.

	Beskrivelse:	%:	Tid:
1	Projektet opmåles i direkte operationstid fra database:	DO1	
2	For ikke tidssatte materialer aftales/måles direkte operationstider lokalt:	DO2	
3	Samlet direkte operationstid: pkt. 1 + 2	SDO	

4	Tillæg for indirekte arbejdsoperationer	IAO	X% af pkt. 3	
5	Sum af samlet direkte operationstid og tillæg for indirekte arbejdsoperationer: pkt. 3 + 4			
6	Tillæg for personlig tid:	PT	Y % af pkt. 5	
7	Arbejdspladsbestemt tillægstid:	ABT	Z % af pkt. 3	
8	Arbejdstimer: pkt. 5 + 6 + 7	AT		
9	Evt. brugerdefineret tid fra akkordberegning	BT		
10	Akkordgrundlag tid: pkt. 8 + 9	AGT		
				Beløb:
11	Betalingsfaktor:	BF		
12	Regulering af betalingsfaktor (X% af BF)	BFR		
13	Betalingsgrundlag pkt. 10*(11+12)	BG		
14	Evt. brugerdefineret beløb fra akkordberegning	BB		
15	Akkordgrundlag betaling: pkt. 13 + 14	AGB		

Oversigt over satser for indirekte-, arbejdspladsbestemte- og personlige tillægstider, se bilag 9.

§ 5 Opstart af akkordforhold

1. Ved påbegyndelse af akkordarbejde skal der udstedes akkordseddel i henhold til Elektrikeroverenskomstens § 12.1.
2. Tegninger, beskrivelser og andet relevant materiale for arbejdet gennemgås i forbindelse med indgåelse af akkordaftalen.
3. For materialer der ikke findes i akkordsystemet, aftales operationstider lokalt, ligesom evt. aftaler om anvendelse af sammensatte ydelser indgås. Dette kan f.eks. ske ved akkordindehaveren tiltræder virksomhedens opmåling efter en gennemgang af denne.
4. Det aftales mellem akkordindehaver og virksomhed, hvilken af nedenstående akkordaftaler der skal benyttes ved arbejdet
5. Hvor der mellem virksomheder og akkordindehaver i forbindelse med indgåelse af akkordaftalen aftales/foretages en egentlig projektgennemgang, betales den for akkordindehaveren medgåede tid hertil med timeløn eller efter anden aftale.
6. Akkordaftale a anbefales benyttet, hvor projektet er kendt og opmålt. Her benyttes virksomhedens opmåling fra kalkulation som grundlag for akkordaftalen, hvilket giver parterne et godt overblik og mulighed for optimal styring af arbejdet. På akkordsedlen indsættes den opmålte tid, og der træffes aftale om de procentuelle tillæg for indirekte arbejdsoperationer og arbejdspladsbestemt tillægstid, ligesom arbejdsopgavens omfang og øvrige forhold vedrørende akkorden beskrives. Ændringer, tilføjelser m.v. til arbejdet opgøres og aftales parterne imellem under projektets gennemførelse. Aftaler herom bør være skriftlige.
7. Akkordaftale b anbefales benyttet, hvor projektet ikke er kendt og opmålt, og der derfor ikke foreligger en opmåling, der kan danne baggrund for akkordaftalen. Akkordindehaveren foretager derfor opmålingen. På akkordsedlen træffes aftale om de procentuelle tillæg for indirekte arbejdsoperationer og arbejdspladsbestemt tillægstid, og arbejdsopgavens omfang og øvrige forhold for akkorden beskrives. Det aftales endvidere hvordan opmålingen skal opdeles.
8. Akkordaftale c anbefales benyttet, hvor projektet kun er delvis kendt og opmålt, og der derfor ikke foreligger en komplet opmåling, der kan danne baggrund for akkordaftalen.

Akkordarbejdet vil derfor normalt blive opmålt i et samarbejde mellem parterne. På akkordsedlen træffes aftale om de procentuelle tillæg for indirekte arbejdsoperationer og arbejdspladsbestemt tillægstid, og arbejdsopgavens omfang og øvrige forhold for akkorden beskrives. Det aftales endvidere hvordan opmålingsarbejdet på projektet fordeles mellem parterne, hvordan opmålingen skal opdeles.

9. Gennemførelse af akkordarbejdet stiller krav til både virksomhed og akkordindehaver. Samarbejde og dialog kan medvirke til akkordarbejdets gennemførelse uden nævneværdige problemer og uoverensstemmelser. Organisationerne anbefaler derfor, at der på akkordsedlen træffes aftale om, hvorledes virksomhed og akkordholder gennem projektet gensidigt informerer hinanden om arbejdets stade og problemstillinger. Aftalen skal sikre, at eventuelle problemer fanges og løses undervejs, således at arbejdet kan gennemføres på en for begge parter tilfredsstillende måde. Behovet for sådanne aftaler må naturligvis også ses i forhold til arbejdets størrelse og kompleksitet.
10. For akkordarbejde erhverder enhver elektriker som forskud udbetalt sin sædvanlige timeløn (Overarbejde, se Elektrikeroverenskomstens § 13.4).
11. På større akkorder kan elektriker efter 6 ugers forløb forlange udbetalt et yderligere akkordforskud, når arbejdsgiver og elektriker er enige om, at det udførte akkordarbejde synes at kunne bære en sådan yderligere forskudsbetaling. Lærlinge kan deltage i akkordoverskud aftalt individuelt med akkordindehaveren.
12. På akkordsedlen træffes aftale om, hvordan mindre ekstraarbejder, der ikke er omfattet af akkordaftalen, og derfor kan faktureres til rekvirenten, f.eks. arbejde for anden entreprenør, mindre ændringer eller mindre udvidelser af installationer og lignende, afregnes. Dette kan ske efter aftalte satser for kundetimer, opmåling eller aftalt tid/pris. Sådanne timer/opmålinger/aftaler skal registreres uge for uge, med henblik på løbende godkendelse parterne imellem. Den pengemæssige værdi af disse vil, da alle timer registreres som akkordtimer, være at tillægge akkordsummen.
13. Regnskabet over såvel akkord- som kunde- og firmatimer, aftalesedler og rapporter over udført arbejde føres i henhold til de i pågældende firmaer gældende regler. Organisationerne anbefaler, at der i de enkelte virksomheder udarbejdes faste procedurer herfor.
14. Hvor der ikke findes fast system herfor anbefaler organisationerne, at både virksomhed og akkordindehaver fører regnskab over alle timer og aftaler. Akkordindehaveren kan benytte "skurbog" til timeopgørelsen. Ændringer i akkordaftalen som følge af tilføjelser, ændringer eller reduktioner til projekt, bør aftales mellem virksomhed og akkordindehaver når problemstillingen forekommer.

§ 6 Gennemførelse af akkorden.

1. Bemanding af akkorden aftales så vidt muligt mellem virksomheden og akkordindehaveren, med henblik på at få en hensigtsmæssig og effektiv bemanding. Ved uenighed kan arbejdsgiveren forøge eller reducere antallet af deltagere på akkorden, hvis saglige grunde taler herfor. Hvis akkordindehaveren finder denne bemanding usaglig, kan spørgsmålet fagretligt behandles ved mæglingsmøde afholdt senest den 3. arbejdsdag efter TEKNIQ's modtagelse af mæglingsbegæringen.
2. Virksomhed og akkordindehaver informerer gennem projektet hinanden om arbejdets stade og eventuelle problemstillinger, i henhold til den på akkordsedlen indgåede aftale herom. Eventuelle problemstillinger søges afklaret og løst, så en løbende optimering af arbejdet finder sted.
3. Ændringer, tilføjelser eller afbestillinger til projektet indarbejdes løbende under akkordarbejdet som tillæg til akkordaftalen, hvorved den samlede tid ændres i op- eller nedadgående retning. Opgørelsen godkendes af akkordindehaver og virksomhed.

4. De mellem parterne godkendte betalinger for mindre ekstraarbejder, der ikke er omfattet af akkordaftalen, og derfor kan faktureres til rekvirenten, indarbejdes løbende som tillægsbetalinger til akkorden, da alle timer registreres som akkordtimer.

§ 7 Afslutning af akkord.

5. Når arbejdet er afsluttet, skal akkordarbejdet opgøres.
6. Til afslutning af akkordarbejde anvendes afslutningsblanket med angivelse af afslutningstidspunkt og opgørelse m.v. i den af organisationerne udarbejdede form.

§ 8 Definition af tider ved beregning og lokalt aftalte tider.

Det er overordentligt vigtigt, at de i EBA anvendte tidsbegreber følges nøje. Både ved beregning af opmålinger, og ved fastsættelse af tider på ikke tidssatte materialer og ydelser.

EBA's tidsmæssige angivelser er som følger:

- DO1 = Tid for direkte arbejdsoperationer fra EBA-database
- DO2 = Tid for direkte arbejdsoperationer der er aftalt lokalt
- SDO = Samlet tid for direkte arbejdsoperationer.
- IAO = Tid til indirekte arbejdsoperationer
- PT = Personlig tid
- ABT = Arbejdspladsbestemt tillægstid
- AT = Arbejdstimer (Indeholder alle ovenstående tider)
- BT = Evt. brugerdefineret tid fra akkordberegning
- AGT = Akkordgrundlag i tid
- BF = Betalingsfaktor
- BFR = Evt. regulering af betalingsfaktor
- BG = Betalingsgrundlag
- BB = Evt. brugerdefineret beløb fra akkordberegning
- AGB = Akkordgrundlag betaling

Af ovenstående tidsmæssige angivelser vil det normalt kun være DO2 (Tid for direkte arbejdsoperationer der skal aftales lokalt) og AT (Arbejdstimer (Indeholder alle ovenstående tider)) der anvendes ved fastsættelse af tider på ikke tidssatte materialer og ydelser.

Det er derfor vigtigt, at det i en aftale mellem parterne klart defineres hvad tiden omhandler, f.eks. DO2 eller AT.

Såfremt det ikke af aftalen tydeligt fremgår hvad tiden omhandler, vil denne blive betraget som følgende:

I opmålingsprogrammet vil tider i opmålingsmapper grundlæggende blive behandlet som DO2 tider, altså direkte operationstid.

Såfremt der på fanebladet akkordberegning tillægges tider, vil disse blive behandlet som AT tid, altså arbejdstimer indeholdende tid til indirekte arbejdsoperationer, arbejdspladsbestemt tillægstid og personlig tid.

Såfremt der på fanebladet akkordberegning tillægges beløb, vil dette alene påvirke akkordbetalingen, medmindre brugeren aktiverer omregning til tid, som vil være AT tid.

Ved aftaler indgået uden for opmålingsprogrammet vil tiden ligeledes blive betragtet som AT tid.

Beløb der aftales uden for opmålingsprogrammet vil blive betragtet som et samlet beløb der ikke skal reguleres yderligere.

§ 9 Betalingsfaktor

1. Der er mellem organisationerne fastsat følgende betalingsfaktor for akkordsystemet.
2. Betalingsfaktoren er gældende i forhold til tidspunktet for arbejdets udførelse.
3. Betalingsfaktor for EBA, se bilag 9.
4. Hvor akkordarbejdet udføres over en periode med forskellige betalingsfaktorer, kan følgende metoder benyttes:
  - Akkordarbejdet opgøres periodevis, og beregnes med den for den enkelte periode gældende betalingsfaktor.
  - Hvis akkordarbejdet ikke kan opgøres periodevis, kan en gennemsnitlig betalingsfaktor beregnes i forhold til akkordtimer udført på arbejdet i de respektive perioder.

§ 10 Tidsstudieaftale

1. Der er mellem organisationerne indgået en aftale om anvendelse af arbejdsstudier, der fastlægger de grundlæggende regler for anvendelse af arbejdsstudier. (Se aftale om "Retningslinjer for anvendelse af arbejdsstudier i EBA)

§ 11 Arbejdsstudieudvalg

1. Det i Elektrikeroverenskomstens § 12.1 stk. 14 nedsatte arbejdsstudieudvalg, bestående af 3 personer fra henholdsvis TEKNIQ og Dansk El-Forbund, kan foretage justeringer i Almindelige Bestemmelser for EBA, Retningslinjer for anvendelse af arbejdsstudier og Opmålingsregler for EBA.
2. Arbejdsstudieudvalget kan for den løbende drift og vedligeholdelse af EBA, nedsætte underudvalg, der bemyndiges til at varetage dele af dette arbejde.
3. Enhver ændring af ovenstående forudsætter enighed mellem Dansk El-Forbund og TEKNIQ i arbejdsstudieudvalget.

Hvis der ikke opnås enighed i de arbejdsstudieudvalget, bortfalder forslag, og bestående bestemmelser gælder uændret, indtil forslaget kan fremsættes på ny i forbindelse med forhandlinger om overenskomstfornyelse.

Bilag 1:

Indirekte arbejdsoperationer

Definition:

Indirekte arbejdsoperationer som er nødvendige for udførelse af de direkte arbejdsoperationer. F.eks. tegningslæsning, instruktion, samarbejde, materialer, materiel, mandskab, forbedrende arbejde, transport m.v.

Yderligere eksempler på indirekte arbejdsoperationer:

Bilag 2:

Arbejdspladsbestemt tillægstid

Definition:

Arbejdspladsbestemt tillægstid. Direkte spildtid, der skyldes forhold på arbejdspladsen. Manglende eller dårlige tegninger og beskrivelse, manglende besked og koordinering m.v.

Yderligere eksempler på arbejdspladsbestemt tillægstid:

Når forholdene i beboede rum eller i virksomheder i drift er til gene for akkordarbejdets udførelse.

Hvor fremdriften/byggerytmen afviger væsentligt fra den normale i negativ retning. Det forudsættes, at dette ikke skyldes arbejdstagernes egne forhold.

Bilag 3:

Montagekodeoversigt

Koder

Nedenstående montagekodetekster er fuldgyltige tekster til de i EBA i forbindelse med nedenstående montagekodenumre indførte stikordsbetegnelser.

Kode	Tekst	Uddybende tekst
03	Uden reference til bygningsdele.	Materialer påsat/isat med eller uden befæstigelse. (Gælder ikke på bygningsdele) Simpel/enkel opsætning eller oplægning. Isætning af komponenter. Tilledninger med evt. fastgørelse. Kabelstiger, kabel- og gitterbakker oplagt uden fastgørelse. Hvis øvrige montagekoder er angivet, omhandler montagekode 03 den simpleste montageform.
07	Limet	
10	I rille	
11	I rør	
12	I jord	
14	Efterfølgende kabler og rør i/på føringsvej eller bygningsdel under fælles befæstigelse.	Efterfølgende kabler eller rør oplagt på bygningsdel eller føringsvej under fælles befæstigelse, inkl. tilpasning af fællesbøjle af bøjlebånd/hulbånd, strips, krydsbinding, polbøjle m.v.
15	Kabler og rør i/på føringsvej u. fastgørelse.	Kabler og rør oplagt på kabelstige, kabelbakke eller gitterbakke uden fastgørelse eller med fastgørelse med permanente befæstigelser ved sving og niveauændringer. Kabler og rør i kabel- og installationskanaler.
16	Kabler og rør i/på føringsvej fastgjort med strips med normal befæstigelsesafstand.	Kabler og rør oplagt på kabelstige, kabelbakke eller gitterbakke, hvor der forlanges permanente befæstigelser med bindere med befæstigelsesafstande som anført efterfølgende under "Befæstigelsesafstande for kabler og rør" oplagt på kabelstige, kabelbakke, gitterbakke og rør.
17	Kabler og rør i/på føringsvej fastgjort med polbøjler eller krydsbinding med normal befæstigelsesafstand.	Som montagekode 16, men forlangt fastgjort med polbøjler eller krydsstrips.
18	Kabler og rør med spredt befæstigelse i/på føringsvej	Kabler og rør oplagt på kabelstige, kabelbakke eller gitterbakke, hvor der forlanges permanente befæstigelser med bindere, polbøjler eller krydsstrips med en større afstand mellem befæstigelser end gældende for montagekode 16.
19	Kabler opkvejlet, hvor det forlanges	Forlangt opkvejlet f. eks. ved tavler hvor kabelarbejdet færdiggøres senere

20	Kabler og rør i/på forskalling/hulmur/pladevæg	Kabler/ rør trukket i lodret/vandret forskalling for væg- eller loft beklædning, støbeforskalling af træ eller jern eller trukket i hulmur.
25	Fastgjort med skruer/bolte og møtrik, boltsæt, T-bolt, skruer i gevindhuller og lign., uden boring	Fastgjort med skruer/bolte og møtrik, boltsæt, T-bolt, skruer i gevindhuller, fjederclips og lign. Benyttes hvor der ikke foretages boring i forbindelse med arbejdsoperationen.
30	I/på træ	Alle former for træ, også pudset, samt gips med gipsskruer. Selvborende/selvskærende skruer, perforeret plade med selvskærende skruer.
32	Kabler og rør clipset på træ	
33	Kabler og rør på træ med spredt befæstigelse	Kabler og rør der forlanges oplagt med spredt befæstigelse. Befæstigelsesafstand større end gældende for montagekode 30
40	I/på kunststof	Kunststof, plastmaterialer som PVC, akryl, glasfiber, etronit m.m.
50	I letbeton	Gælder kun ved udhugningsarbejde.
60	I tegl. På tegl/letbeton	Mur, klinker med cementmørtel, færdigstøbte hulstensdæk af tegl, kalksandsten, lecadæk og tagplader med lecabetonlag. I blank mur. Al fastgørelse på letbeton, klinkerbeton, gasbeton, siporex, moler o.l.
62	Kabler og rør clipset på tegl/letbeton	
63	Kabler og rør på tegl/letbeton med spredt befæstigelse	
70	I/på jern t.o.m. 2,5mm tykkelse, excl. gevindskæring	
71	I/på jern over 2,5mm tykkelse, excl. gevindskæring	
73	Kabler og rør på jern med spredt befæstigelse	
75	I/på letmetal	Aluminium
80	I/på beton	Vibrabeton, fliser og færdigstøbte hulstensdæk af cement.
82	Kabler og rør clipset på beton	
83	Kabler og rør på beton med spredt befæstigelse	
85	På beton med slagskrue	

Ydelser:

Ved anvendelse af ydelser med relation til bygningsdele i EBA følges ovenstående beskrivelser for indhold i montagekoder, dog således at nedenstående beskrivelser er gældende for:

Letbeton	Gennemføringer og riller i klinkerbeton, gasbeton, siporex, moler o.l.
----------	--

Gennemføringer inkl. opmærkning og efterreparation opmåles som ydelser i EBA. Se opmålingsregler 05.

Afsætning og udhugning opmåles som ydelser i EBA. Se opmålingsregler 07.
Fræsning, skæring og udhugning af riller og evt. cementering heraf opmåles som ydelser i EBA. Se opmålingsregler 09.

Nedtagning:

Nedtagning af gammel installation betales med timeløn eller efter anden aftale.

Afisolering af kabler:

Afisolering af kabelender indtil 50 cm er indeholdt i akkordpriserne.

Afisolering ud over 50 cm pr. kabelende honoreres kun, hvor dette forlanges eller er aftalt. Afregnes som ydelse i EBA.

Fastgørelse:

Hvor intet andet er anført, er EBA's tider baseret på, at alle fastgørelser foretages med skruer eller bolte.

Vendedybler anvendt ved fastgørelse i gipsplade, spånplade, eternit og lign. t.o.m. 30 mm pladetykkelse, inkl. boring af huller t.o.m. 15 mm diameter, opmåles efter montagekode 60.

Træbeton: Materialer opsat med fastgørelse i træbeton opmåles efter montagekode 60.

Rustfrit stål: Fastgørelse i rustfrit stål t.o.m. 10 mm pladetykkelse, inkl. boring af huller t.o.m. 10 mm diameter og evt. skæring af gevind, opmåles efter montagekode 71.

Befæstigelsesafstande for kabler og rør

Rør - se opmålingsregler 30.

Færdigkonfektionerede kabler - se opmålingsregler 28.

Installationskabler, stærkstrøm - se opmålingsregler 33.

Svagstrømskabler - se opmålingsregler 35.

Bilag 4:

EBA genetillæg

Nedenstående genetillæg kan ved enighed mellem virksomheden og akkordindehaveren erstattes af et generelt tillæg til hele eller dele af akkordaftalen. Dette skal i givet fald fremgå af akkordaftalen.

Højde over gulv

For arbejder, der udføres 3,5 m eller mere over gulv eller over fast arbejdsplatform - hvor der må rejses stiger - betales følgende tillæg, med mindre andet aftales inden arbejdets påbegyndelse:

Ved arbejde udført fra stige eller rullestillads:

		Kode i EBA:
Ved højder fra og med 3,5 m og indtil 5 m	10 %	HT10
Ved højder fra og med 5 m og indtil 7 m	25 %	HT25
Ved højder fra og med 7 m og indtil 10 m	40 %	HT40

Ved højder over 10 m aftales for hvert enkelt tilfælde.

Flytning af stiger, transportable stilladser og arbejdsplatforme er indeholdt i ovenstående tillæg.

Ved arbejde udført fra lifte:

Det skal ved påbegyndelse af arbejde fra lift aftales hvilke tillæg der gives for arbejde fra lift, og aftale herom påføres akkordsedlen eller som bilag hertil.

Ved indgåelse af aftale skal der tages hensyn til arbejdets art, liftens anvendelighed og forholdene på arbejdspladsen. Ligeledes skal der tages hensyn til, at op- og nedbæring af materialer og værktøj og flytning/kørsel af lifte er indeholdt i de aftalte tillæg, ligesom kørsel til og fra opladning, og tilslutning til ladning eller påfyldning af brændstof er indeholdt i de aftalte tillæg.

Faste arbejdsplatforme

Det er en forudsætning, at nævnte arbejdsplatforme er bygget således, at man kan færdes sikkert på dem, og der skal være plads til materialer og værktøj.

Transportable arbejdsplatforme ekskl. lifte.

Disse transportable stilladser skal være udført i henhold til reglement for kørestilladser. Anbringelse af stiger på sådanne stilladser er forbudt.

Opbygning og nedtagning af transportable stilladser og arbejdsplatforme betales uanset ovenstående højde over gulv efter aftale for hver akkord - eller med timeløn. Sådanne timer skal påføres ugesedle uge for uge.

Op- og nedbæring af materialer og værktøj og flytning af transportable stilladser og arbejdsplatforme er indeholdt i ovenstående tillæg.

Stiger og transportable arbejdsplatforme

Wienerstiger indtil og med 10 trin, og skydestiger af tilsvarende størrelse, d.v.s. indtil og med 2x10 trin, transportable stilladser og arbejdsplatforme samt lifte for arbejder, der udføres under 3,5 m højde, anses for normalt elektrisk værktøj, som under arbejdet skal flyttes af elektrikerens uden særlig betaling.

Lavhøjdetillæg

For arbejde på lofter, i skunkrum, kravlekældere, tunneller o.lign. hvor elektrikerens som et led i sit arbejde skal opholde sig, betales et tillæg til det efter EBA udførte arbejde som følger:

For højder under 50 cm aftales pris i hvert enkelt tilfælde.

		KODE I EBA:
Højder fra 50 til og med 75 cm	75 %	LHT75
Højder fra 75 til og med 100 cm	50 %	LHT50
Højder fra 100 til og med 125 cm	30 %	LHT30
Højder fra 125 til og med 150 cm	20 %	LHT20

Begrænset arbejdshøjde

For arbejder i smøregrave, under fremspring - laboratorieborde, hylde el. lign. - med begrænset arbejdshøjde, betales følgende tillæg:

		KODE I EBA:
Arbejdshøjde fra 50 til og med 100 cm og fremspring over 20 cm til befæstigelsesstedet	75 %	BAH75
Arbejdshøjde fra 100 til og med 150 cm og fremspring over 50 cm til befæstigelsesstedet	25 %	BAH25

Beton med isolationslag

		KODE I EBA:
Ved installationer på beton med isolationslag betales der for de dele, der fastgøres i betonen (ved rørinstallation f.eks. kun for røret og ikke for ledning) et tillæg af når afstanden mellem isolationsmaterialets forside og betonfladen er 15 mm og derover - ellers intet.	30 %	BMI30

Bilag 5:

Fravigelse af opmålingsprincip

Definition:

Beskrivelse af de situationer, hvor det generelle opmålingsprincip - hvor det er det færdige arbejde der opmåles - kan fraviges.

Situationer hvor en fravigelse af opmålingsprincip kan finde sted:

I de særlige situationer, hvor kabler grundet en særlig installationsform - hvor den endelige kabelføring ikke kan foretages som normalt - og der kræves en oprulning af kabler, kan der aftales en skriftlig tillægstid herfor. Aftale herom træffes inden påbegyndelse af dette arbejde.

(Montagekodebenyttelse søges udarbejdet)

Bilag 6:

Særlige typer af installationer og anlæg

Definition:

Beskrivelse af de særlige typer af installationer og anlæg, hvor der kan aftales særlig tid/betaling for programmering, funktionsmæssig indregulering og igangsætning, som ellers normalt er indeholdt i EBA.

Følgende er omhandlet heraf:

Programmering, funktionsmæssig indregulering og igangsætning af større svagstrømsanlæg f.eks.

- CTS-anlæg.
- IBI, herunder IHC-installationer.
- ABA anlæg.
- PLC-styringer.

Ved edb- og teleinstallationer er udførelse af kabel- og netværkscertificering, og udfærdigelse af autotestrapport (målerapport), programmering af omstillingsanlæg og teleudstyr ikke indeholdt i EBA's akkordtider.

Bilag 7:

Yderligere generelle forudsætninger og opmålingsprincipper:

Der udarbejdes løbende dokumentation over generelle forudsætninger og opmålingsprincipper for EBA.

Oversigt

Nedenfor vises oversigt over det p.t. udarbejdede materiale:

01 Nedtagning

05 Huller og gennemføringer

07 Afsætning og udhugning

09 Riller

28 Stikpropper og forlængerled

30 Rør

33 Installationskabler, stærkstrøm

35 Svagstrømskabler

Bilag 8:

Forudsætninger for arbejdsmiljø og sikkerhedsarbejde

Hvor der med baggrund i Arbejdsmiljøloven stilles krav om benyttelse af personlige værne- og sikkerhedsmidler eller tekniske hjælpeforanstaltninger, er betaling herfor indeholdt i tiderne.

Hvor der med baggrund i Arbejdsmiljøloven stilles krav om etablering af eksterne sikkerhedsforanstaltninger betales den hertil medgåede tid med timeløn eller efter anden aftale.

Elektrikerne skal værne om de udleverede værne- og sikkerhedsmidler og drage omsorg for deres vedligeholdelse, herunder sørge for, at beskadigede værne- og sikkerhedsmidler om nødvendigt hjemsendes til reparation.

Arbejdsmiljø og sikkerhedsarbejde

Emne:	Indeholdt i EBA	Ikke indeholdt i EBA, (timeløn/aftale)
Hjelme	Generelt	
Øjenværn	Generelt	
Åndedrætsværn	Generelt	Dog ikke tilrigning af unitfor friskluftsforsyning
Fod- og benværn	Generelt	
Høreværn	Generelt	
Handsker	Generelt	
Faldsikring	Generelt	Dog ikke etablering af eksternt sikringspunkt eller tværgående line
Særligt arbejdstøj	Generelt	
Hudbeskyttelse	Generelt	
Ansigtsskærm	Generelt	
Stiger	Efter EBA	
Stilladser	Efter EBA	
LAUS	Fejlretning med egen skyld	Aftales
Stærkstrømsbekendtgørelse	Generelt	Akkordindehavers påvisning af projekteringsfejl
Afspærring	Personlig afspærring	Ekstern afspærring
Kraner	Efter EBA	Betaling for fremmed kranfører
Arbejdsbelysning	Efter EBA	Ekstern byggestrøm og belysning

Velfærdsforanstaltninger	Efter EBA	Rengøring af opholdsrum
Alenearbejde	Generelt	Evt. sikkerhedsperson hvis denne ikke kan udføre andet arbejde
Muffearbejde	Generelt	Evt. påkrav om rindende vand
Jordarbejde	Generelt	Afstivning og gravearbejde
Asbestarbejde	→ → → →	Aftales
Radioaktive kilder	→ → → →	Aftales
Eksplosionsfarlige områder	Generelt	Evt. krav om melding til centralt sted Etablering af rindende vand
Vinterforanstaltninger	Generelt	Eksterne vinterforanstaltninger
Sikkerhedsmøder	→ → →	Sikkerhedsrepræsentantens hverv
Sikkerhedsværktøj og arbejdsmiljøforbedrende værktøj	Generelt	

Bilag 9:

Oversigt over organisationsaftalte satser til EBA

Nedenstående satser er gældende fra og med: 1. marts 2016

Oversigt over tillæg for indirekte tid til byggerityper:

Byggeritype	Nedre kvartil	Median	Øvre kvartil
Alle byggerityper	53,00%	64,00%	68,00%

Oversigt over tillæg for arbejdspladsbestemt tillægstid til byggerityper:

Byggeritype	Nedre kvartil	Median	Øvre kvartil
Alle byggerityper	1%	2%	4%

Oversigt over tillæg for personlig tid:

Personlig tid:	6%
----------------	----

Pengefaktor:

Betalingsfaktor i kr. pr. minut

	3,175
1. juli 2017	3,235
1. marts 2018	3,294
1. marts 2019	3,363

